

МНЕМОНІЧНА МЕДИЧНА АБРЕВІАТУРА

Кукаріна А. Д.

Київський національний лінгвістичний університет

У статті розглянуто специфіку перекладу мнемонічної аббревіатури крізь призму синергетичної та системно-структурної парадигм. Мнемоніка – мистецтво запам'ятовування, мнемотехніка – сукупність прийомів і способів, що полегшують запам'ятовування і збільшують обсяг пам'яті шляхом утворення штучних асоціацій. Дослідження мнемонічної аббревіації ґрунтується на структурній та когнітивно-дискурсивній парадигмі, а також лінгвосинергетичній. У процесі перекладу закодована мнемонічна аббревіатура втрачає свою унікальність, еквівалентний переклад у цьому разі не відображає сутності запам'ятовування, необхідно робити уточнення та експлікувати значення аббревіатури. Пошук відповідника мнемонічної медичної аббревіатури має певні труднощі: описативний характер перекладу таких аббревіатур зумовлює глибоке розуміння не лише мови оригіналу, але й специфіки функціонування термінів у медичному дискурсі.

Ключові слова: мнемоніка, аббревіатура, системно-структурна та синергетична парадигми, медичний дискурс, переклад.

The article defines the terminology of mnemonics, gives the main notion of it and finds out how to translate mnemonic abbreviation. Giving the idea of mnemonics as a science – is art of memorizing, mnemonics in a set of techniques and methods that facilitate memorizing and increase the possibilities of memory by forming artificial associations. Studies on mnemonic abbreviation are based on the structural and cognitive-discursive and lingvosinergetic paradigms. Translating coded mnemonic abbreviation completely loses its uniqueness and function, equivalent translation in this case does not reflect the essence of simplicity to remember, mnemonic abbreviation can be converted completely keeping English version, it is necessary to clarify and explicate the meaning of the abbreviations.

Key words: mnemonics, abbreviation, system-structural and synergetic paradigm, medical discourse, interpretation.

Абревіатура є одним з найбільш продуктивних способів поповнення словникового складу багатьох мов та економії мовних зусиль. За словами Ноама Хомського, в анімаційній бесіді Мішеля Гондрі “про вічне”, наш світ можна досягнути розумом – “the world is intelligible”. Ідея осягнення світу різними способами та самовдосконалення – ключове поняття освіти. Кожен спеціаліст повинен досконало володіти інформацією, необхідною для виконання своїх обов'язків на професійному рівні. Мнемоніка – (від грецького *τα μνημονιχα* – мистецтво запам'ятовування, мнемотехніка – сукупність прийомів і способів, що полегшують запам'ятовування і збільшують обсяг пам'яті шляхом утворення штучних асоціацій [17]. Абревіатура медичного дискурсу, поряд з проблематикою полісемії, антонімії та синонімії її значень, також належить до групи ризику одиниць, які необхідно достовірно розшифрувати, перекладаючи з однієї мови іншою. Така аббревіатура ускладнює її розуміння через свою подвійну природу, виступаючи бекронімом, і стає кутовим каменем для перекладача.

Наше дослідження мнемонічної аббревіації ґрунтується на структурній та когнітивно-дискурсивній парадигмі, а також на сформованій в її надрах лінгвосинергетичній. Вивчення аббревіатур медичного дискурсу є складником пізнання структури мови, її організації та відбувається в межах, як було зазначено О. О. Селівановою [12], системно-структурної парадигми, визначеної поміж п'яти наукових парадигм, – це таксономічна (або інвентарна, структурна, із середини ХХ ст. – системна та системно-структурна). Робота, виконана з позиції одночасно класичної системно-структурної парадигми та сучасної синергетичної – нової наукової парадигми, що вивчає процеси самоорганізації та самодезорганізації (переходу

від хаосу до порядку і навпаки), дозволяє виявити і дослідити спільні закономірності, які діють у межах конкретних наук, і синтезувати універсальні методологічні принципи наукової когніції системних явищ різної природи [15, с. 366].

Гуманітарні дослідження абрєвіації неодноразово здійснювалися закордонними та вітчизняними науковцями – такими, як І. М. Арнольд – стилістика сучасної англійської мови, В. В. Акуленко – словниковий склад мови [1; 3]. Розглядали особливості скорочень, фонетичні риси абрєвіатур, їхню структуру та довжину порівняно з іншими мовними одиницями такі лінгвісти, як Д. І. Алексєєв, Н. Ф. Клименко [9]. Статус абрєвіатур був досліджений В. І. Теркуловим [8]. Типи абрєвіатур медичного дискурсу розглядав Дж. Берман [11; 9], мнемоніку абрєвіатур досліджували З. В. Бойко та М. А. Зіганов [7].

Актуальність дослідження зумовлена тенденцією до економії мовних зусиль та уніфікації мовних засобів у межах лінгво-синергетичної парадигми, яка дозволяє всебічно розглянути абрєвіацію. Медичні абрєвіатури займають пласт дискурсу, який виявляється як багатоаспектне явище, що активно функціонує в сучасному мовознавстві. Можливості запам'ятовування за допомогою методів мнемотехніки в десятки разів перевищують можливості звичайної пам'яті, що дозволяє лікарю, перекладачу досконало оволодіти їх професією. Глобалізований світ – площина конкуренції, в якій не можливо стояти на одному місці, людський мозок ще не досконало досліджений, але мнемоніка допомагає запам'ятовувати більшу кількість інформації, допомагаючи здобувати більше знань, удосконалювати свої навички та розвивати вміння.

Абрєвіатурний бум сьогодення відбувається на всіх рівнях мови. Медичну абрєвіацію можна вважати за одну з найдавніших в історії словотворення. У сучасному мовознавстві засвідчено поодинокі статті, присвячені проблемам адаптації й функціонування одиниць компенсації в мовах, відсутні монографічні та спеціальні праці, де всебічно було б проаналізовано функції саме мнемонічної абрєвіатури в медичному дискурсі, розкладені на компоненти, визначено рівень їхнього розуміння респондентами та методи перекладу.

Останні дослідження та публікації свідчать про перехід одних методів запам'ятовування з однієї сфери життєдіяльності людини в іншу. Дослідження мнемонічної абрєвіатури має широкий розмах, було виявлено, що для освіти лікарів в установах відкриваються спеціальні гуртки: “Терапія”, “Лікувальне харчування”, “MD – медична англійська”, які сприяють поліпшенню освітнього всебічного рівня спеціалістів. Таким чином, мнемонічна абрєвіатура досліджується в рамках окремих дисциплін.

Найдавніший прототип був виявлений археологом Рут Марта Шейді Соліс (Ruth Martha Shady Solis) під час розкопок герметичної кімнати однієї з великих пірамід на археологічному об'єкті Караль (долина Супі, Перу). За стратиграфічним шаром він датується приблизно 3000 роком до н. е. і може вважатися одним із найдавніших (після шумерського клинопису і єгипетських ієрогліфів) засобом комунікації та архівним документом людства. Він складається з 12 звисаючих ниток, деякі з яких містять вузлики, і обмотані навколо паличок.

Мнемотехніка відома з давніх часів і нараховує як мінімум дві тисячі років. Вона була об'єктом наукового дослідження багатьох вчених. Вважається, що термін “Мнемоніка” введено Піфагором Самоським в VI столітті до н.е. Першу працю з мнемоніки приписують Цицерону. Мнемотехніку вивчав, розробляв і викладав Джордано Бруно: нею цікавився Аристотель і навчав цьому мистецтву свого учня Олександра Македонського. Феноменальною пам'яттю, заснованою на мнемотехніці, володіли Юлій Цезар і Наполеон Бонапарт [2, с. 4]. Мистецтво запам'ятовування названо словом “mnemonikon” на ім'я давньогрецької богині пам'яті Мнемозіни – матері дев'яти муз.

Детальний аналіз досліджень абрєвіатури не лише в напрямі мнемонічної абрєвіатури вказує на комплексне дослідження, доречним буде процитувати М. Н. Петрову: “Для формування личности врача должен использоваться комплексный подход, сочетающий в себе социальную

зрелость, гражданскую ответственность, высокую общую и профессиональную культуру”. Освіта – шлях досягнення професіоналізму, для лікаря чи перекладача медичного дискурсу важливо вдосконалювати навички за допомогою мнемотехнік.

Теодор Уільям Дуайт у 1844 році розпочав дослідження в руслі “principles of art”, описуючи мнемоніку як нову науку штучної пам’яті; пояснив її застосування до вивчення чисел, використання в науці та користь у різних професіях [17].

Використання мнемотехнічних прийомів для запам’ятовування географічних об’єктів, їх назв та образів досліджував З. В. Бойко. М. А. Зіганов, директор і засновник Школи Рационального Читання, доктор педагогічних наук, автор освітньої технології “Інтелект”, який у 2000 році отримав міжнародне визнання, удостоєний медалі Кембриджа і включений Кембриджським біографічним центром у число видатних вчених ХХ століття за напрямом “Розвиток навичок читання, пам’яті та інтелектуальних здібностей”, дослідив мнемотехніку запам’ятовування на основі візуального мислення.

Ю. Б. Гіппенрейтер, вивчаючи психологію пам’яті, своєю роботою 2002 року, допоміг нам краще орієнтуватися у мнемонічних техніках. Т.С. Табаченко дослідив методичну модель професійної підготовки студентів-філологів на основі процесуально-когнітивного підходу, відзначивши значущість мнемонічної абрєвіатури; М. Н. Петрова у 2014 розробила комплексний підхід до вивчення подагри в медичному інституті, звернувши увагу на мнемоніку абрєвіатур; особливості оформлення знання мовної особистості (на прикладі лекцій вузівських викладачів-філологів) представила Н. В. Сивцова; також певний внесок у мнемонічну інвестицію зробила С. К. Аканбаїва, яка у своїй праці про якісну освіту накреслила проблеми та шляхи їх розв’язання.

У Давній Греції абрєвіатури мали більш звичну форму – титло, яке перетворилося з плином часу на лексичні та графічні скорочення. Результати досліджень Ю. А. Хуснуліної, присвяченого структурно-семантичній і функціональній специфіці абрєвіатур комп’ютерного дискурсу, 2012 р.; М. І. Тібілової про абрєвіатури-інновації, 2011 р.; Л. Ю. Зубової, яка проаналізувала англійські медичні абрєвіатури як частину професійної мовної картини світу: на фоні їх російських та французьких аналогів, 2009 р.; І. В. Гуріної, яка розглянула прийоми мовної компресії в синхронному перекладі з російської мови англійською, 2009 р., відкрили нам нові можливості глибинного дослідження абрєвіатури.

Одиниці мовної компресії сучасної англійської мови у когнітивно-дискурсивному аспекті в 2007 р. були досліджені І. В. Варфоломієвою, О. А. Бірюкова розглянула функціонування абрєвіатур (2007 р.), праця Н. Н. Ракітної охопила лінгвокультурологічні аспекти функціонування абрєвіатур у політичному дискурсі (2007 р.). Великий внесок у дослідження структурних типів абрєвіатур зробила В. А. Беляєва, яка розглянула складноскорочені слова в лексикографічному і когнітивному аспектах на матеріалі російської та англійської мови (2005 р.), та О. Н. Костеріної, яка дослідила лексичні скорочення в сучасній англійській мові в структурному і прагматичному аспектах (2005 р.), а К. А. Єльцова визначила основну стратегію перекладу абрєвіатур (2005 р.).

Новий погляд на вивчення абрєвіатури представлений в останніх публікаціях А. В. Зелєніної, яка розглянула процес дезабрєвіації в російській мові (2005 р.), С. І. Балішіна про скорочення в підмові медицини (на матеріалі англійської мови) (2005 р.), В. В. Банкевича, який у своєму дослідженні звернувся до питання про співвідношення лексико-семантичних та тематичних груп (2005 р.). У 2004 році Дж. Берман дослідив короткі терміни – абрєвіатури в медицині.

Грунтовні дослідження В. І. Абаєвої, представлені у статтях з теорії та історії мовознавства, О. С. Ахманової – в нарисах із загальної та російської лексикології (2009 р.), О. С. Кубрякової – у когнітивних дослідженнях з пошуку сутності мови (2012 р.), Є. Г. Водолазкіна про абрєвіатури як інструмент мови (2013 р.), відкривають нові шаблі в дослідженні засобів компресії – абрєвіатур [12].

Різномічне дослідження абрєвіатур та отримані результати спонукають нас до дослідження їх структури та пошуку варіантів перекладу, представлених у нашій дисертації.

Метою дослідження є доведення ефективності запропонованих автором мнемотехнічних прийомів запам'ятовування медичних абревіатур та складність їх інтерпретації перекладачем. **Завдання статті** – розглянути приклади мнемонічної абревіатури українськомовного та англomовного медичного дискурсу.

Розпочати основну частину нашого дослідження хочу з анекдоту на медичну тематику:

Приходить старий в аптеку і запитує:

– У вас є транс-9,13-Диметил-7-(1,1,5-триметилциклогексен-5-ил-6)-нонатетраен-7,9,11,13-ол?

Аптекарка кілька хвилин думає, а потім звертається до іншої:

– У нас ретинолу ацетат є?

– Вітамін А, чи що?

Старий:

– Ага, саме він. Пам'ятаю, що вітамін, а який – забув!

Може виникнути запитання: яке місце може займати абревіатура в цьому прикладі? Відповідь проста: щоб зрозуміти таку ситуацію необхідно знати всі назви препарату. Торговельні назви: ретинолу ацетат (вітамін А), Відестим, Роаккутан (ретиноєва кислота), Изотретиноін (ретиноєва кислота), Аевіт (з вітаміном Е). В англійській мові “вітамін” виступає усученням Vit, знаходимо таку варіацію: The compound (2E,4E,6E,8E)-3,7-dimethyl-9-(2,6,6-trimethylcyclohex-1-en-1-yl)nona-2,4,6,8-tetraen-1-ol, also known as vitamin A, vitamin A alcohol, vitamin A1, vitamin A1 alcohol, axerophthol or axerol, should be designated retinol [20].

Компресивний характер одиниць дослідження зумовлює детальне вивчення абревіатур медичного дискурсу за їх структурою. Абревіація належить до розділу мовознавства – словотворення, а ефективність запам'ятовування та збереження в пам'яті певної абревіатури залежить від особливостей їхньої будови або організації, які зазвичай виявляє людина у процесі запам'ятовування. Розумова діяльність і емоційні прояви людини, що супроводжують сприйняття, лежать в основі запам'ятовування матеріалу і його подальшого відтворення. Енциклопедичні видання та славнозвісні Мнемонікон і система запам'ятовування “Джордано” виділяють шість напрямів мнемотехніки: народна, класична, педагогічна, циркова (естрадна), спортивна, сучасна мнемотехніка [23].

По-перше, обсяг статті не дозволяє повністю розглянути ці напрями, а по-друге, наше дослідження має більш лінгвістичний характер, саме тому необхідно приділити більшу увагу одиницям дослідження медичного дискурсу.

Згідно масштабного ресурсу Oxford Medical Education [12], який надає безкоштовну медичну освіту для лікарів та студентів-медиків, а в нашому випадку допоможе при перекладі одиниць дослідження. Кращі медичні мнемонічні абревіатури розподілені за такими групами [15]:

Таблиця 1

Медична мнемоніка

Медична мнемоніка	Хірургічна мнемоніка	Мнемоніка супутніх медичних спеціальностей
серцево-судинна респіраторна гастроентерологічна гепатологічна неврологічна ендокринологічна гематологічна ревматологічна реанімаційна студента-медика	загальної хірургії гінекологічного обстеження офтальмологічна	психіатрична анатомічна біохімічна фармакологічна генетична

Необхідно розглянути типи абрєвотворень згідно із цією класифікацією медичних мнемонічних абрєвіатур, що стане основою для виявлення способів їх перекладу. У ресурсі Abbreviations.com, найбільшому ресурсі абрєвіатур та, як творці самі його іменують “the world’s largest and most comprehensive directory and search engine for acronyms, abbreviations and initialisms on the Internet”, з-поміж усієї кількості абрєвіатур не містить відповідника чи розшифрування такої абрєвіатури, яка виступає також бекронімом.

Таблиця 2

Мнемонічна абрєвіатура медичного дискурсу

Мнемонічна абрєвіатура	Розшифрування	Коментар мовою оригіналу
Complications of myocardial infarction (DARTH VADER) <i>Death</i> <i>Arrhythmia</i> <i>Rupture (free ventricular wall/ ventricular septum/ papillary muscles)</i> <i>Tamponade</i> <i>Heart failure (acute or chronic)</i> <i>Valve disease</i> <i>Aneurysm of ventricle</i> <i>Dressler’s syndrome</i> <i>thrombo</i> <i>Embolism (mural thrombus)</i> <i>Recurrence/mitral</i> <i>Regurgitation</i>	Ускладнення інфаркту міокарда (Дарт Вейдер) Смерть Аритмія Розрив (вільної шлуночкової стінки / шлуночкової перегородки / папілярних м’язів) Тампонада Серцева недостатність (гостра чи хронічна) Хвороба клапана Аневризма шлуночка Постінфарктний синдром тромбофлебіт Емболія (розписи тромбу) Рецидив / мітрального клапана	Darth Vader is the main protagonist of the Star Wars saga, appearing as one of the main antagonists of the original trilogy and as one of the main protagonists of the prequel trilogy. The character was created by George Lucas and numerous actors have portrayed him. His appearances span all six Star Wars films, and he is an important character in the expanded universe of television series, video games, novels, literature and comic books. The films establish that he was originally a Jedi who was part depicted in the prophecy of being the Chosen One by restoring balance to the Force but fell to the dark side of the Force; he is also the father of both Luke Skywalker and Princess Leia, the two main protagonists of the original trilogy.

У процесі перекладу закодована мнемонічна абрєвіатура повністю втрачає свою унікальність та функцію, еквівалентний переклад у цьому разі не відображає сутності легкості запам’ятовування, залежно від аудиторії можна перекладати, повністю зберігаючи англomовний варіант, у письмовому перекладі необхідно робити уточнення та експлікувати значення абрєвіатури-бекроніма.

Така мнемонічна абрєвіатура, як **3 D’s**, у перекладі повністю втрачає свою мнемонічну функцію, не маючи відповідника в українській мові, як бачимо в таблиці, перекладач робить еквівалентний переклад змісту абрєвіатури, повне розшифрування та основна назва Тріади Бека може допомогти фахівцю розпізнати симптоми захворювання.

Таблиця 3

Мнемонічна аббревіатура медичного дискурсу

Мнемонічна аббревіатура	Розшифровка	Коментар мовою оригіналу
Beck's triad of acute cardiac tamponade (3 D's)	Тріада Бека гострої серцевої тампонади (3 D's) Здавлювання серцевих порожнин і підвищення внутрішньоперикардіального тиску ведуть до утруднення нормальних серцевих скорочень, порушення діастолічного наповнення шлуночків і значного зменшення серцевого викиду. У підсумку тампонада серця здатна викликати гостру серцеву недостатність, шоківий стан і повне припинення серцевої діяльності.	Cardiac tamponade is pressure on the heart that occurs when blood or fluid builds up in the space between the heart muscle (myocardium) and the outer covering sac of the heart (pericardium).
D istant heart sounds	Слабке серцебиття	
D ecreased arterial BP	Зниження артеріального кров'яного тиску	
D istended neck veins	Роздуті шийні вени	

Українська мова багата на мнемоніку жаргонів медичних працівників, наприклад: *Десять незамінних амінокислот: Ліза Метнула Фен в Трибуну, Тверезий Лейтенант Валявся в Ізоляторі з Аргентинським Гітаристом (лізин, метіонін, фенілаланін, триптофан, треонінвалін, лейцин, валін, ізолейцин, аргінін, гістидин)*. Існують базові поняття мнемотехніки, які ми можемо перерахувати, не розкриваючи їх системи утворення та функціонування, залишаючи цю частину роботи для дисертаційного дослідження: від частин – до цілого, природні асоціації, штучні асоціації, навичка запам'ятовування, перевірка навички запам'ятовування, образи – інструмент для запам'ятовування, розумова операція, що включає процес “пам'ять”, інші розумові операції, відносні розміри образів, опорні (стимулюючі) образи, два типи образів, поняття “інформаційне повідомлення”, освіта асоціації, правила утворення зв'язків, образні коди і швидкісне запам'ятовування, мнемотехнічні ефекти, характеристика процесу запам'ятовування, чотири етапи запам'ятовування, прийоми кодування.

Шляхом суцільної вибірки було вилучено з медичного дискурсу за різними мнемонічними типами 200 аббревіатур.

Попередній аналіз довів, що мнемонічні аббревіатури українськомовного та англкомовного медичного дискурсу потребують подальшої систематизації, їх поділ на різновиди у мнемоніці.

Обсяг статті дозволяє розглянути невелику кількість аббревіатур, але це лише Pilot study, яке дає можливість розвивати наше дослідження в цьому напрямі. Для того, щоб отримати більш достовірні результати, нами був проведений Pilot (experiment) “A pilot experiment, also called a pilot study, is a small scale preliminary study conducted in order to evaluate feasibility, time, cost, adverse events, and effect size (statistical variability) in an attempt to predict an appropriate sample size and improve upon the study design prior to performance of a full-scale research project” [22].

У нашому дослідженні ми пропонуємо таку методику: розподіл аббревіатур за шістьма параметрами, шість напрямків мнемотехніки: народна мнемотехніка, класична мнемотехніка, педагогічна мнемотехніка, циркова (естрадна) мнемотехніка, спортивна мнемотехніка, сучасна мнемотехніка.

Наступним етапом було визначення структурних компонентів у кожному з підтипів із зазначенням ступеня продуктивності.

На підставі класифікації можна зробити висновок, що при абрєвіації відбувається зміна форми (структури) і семантики одиниць, прийнятих за вихідні. На основі цього дослідження можемо зробити висновок, що пошук відповідника мнемонічної медичної абрєвіатури має кілька ускладнень: по-перше, еквіваленту форми та значення не існує, по-друге, описативний характер перекладу таких абрєвіатур зумовлює глибоке розуміння не лише мови оригіналу, але й специфіки функціонування термінів у медичному дискурсі.

Пропонуємо розглянути абрєвіатурні усічення, які на перший погляд здаються лише медичним сленгом, але в їх структурі приховане розшифрування:

Таблиця 4

Мнемонічна абрєвіатура-сленг українського медичного дискурсу

Абрєвіатура з розшифровкою	Коментар	Переклад
“Галя з піпой” – галоперидол з піпольфеном	Галоперидол – антипсихотик, похідне бутирофенону. Розроблено та випробувано в 1957 бельгійською компанією Janssen Pharmaceutica. Застосовують при шизофренії, маніакальних станах, маячних розладах, при олігофренічних, інволюційних, епілептиформних, алкогольних психозах та інших захворюваннях, що супроводжуються галюцинаціями, психомоторним збудженням. У разі алкогольного делірію із зоровими галюцинаціями під впливом галоперидолу швидко настає моторне заспокоєння і зникають галюцинації. Піпольфен є протиалергійним препаратом загальної дії. В основі його дії лежить здатність блокувати гістамінові рецептори першого типу, розташовані в ЦНС і на периферії. Біологічно активні компоненти не провокують підвищення проникності судинної стінки. Таким чином, він перешкоджає розладу мікроциркуляції і всіх наслідків, які впливають із цього. Це його прямиий антигістамінний ефект.	<i>haloperidol and pipolphen, promethazine</i>

Запам’ятовування послідовності згідно з дослідженням мнемоніки може відбуватися за допомогою таких тактик, як: метод Цицерона, прийом вільних асоціацій, виділення частин образу, прийом “Ланцюжок”, прийом “Матрьошка”, запам’ятовування під порядковими номерами, запам’ятовування в алфавітному порядку, прийом повернення, закріплена послідовність, невидимі частини образу, нумерація образними кодами [5]. На жаль, обсяг статті не дає можливості проаналізувати всі приклади в письмовому вигляді, але наступний жаргонізм убирає в себе складність перекладу та дешифрування такої абрєвіатури усічення. Таке усічення запам’ятовується за допомогою виділення частин образу, що більш детально можна прокоментувати таку абрєвіатуру в таблиці.

Наступні приклади вказують також на неперекладність мнемоніки: *To recognize a cancerous mole, know your ABCDEs*. Розглянемо декодування абрєвіатури:

A = Asymmetry: Spots don’t look the same on both sides. **B = Border:** It’s blurry with jagged edges. **C = Color:** Mole has more than one hue. **D = Diameter:** It’s larger than a pencil eraser. **E = Elevation:** The spot is raised above the surface.

Таблиця 5

Мнемонічне виділення частин образу

Абревіатура з розшифруванням	Коментар	Переклад
<i>Анна Дмитрівна – анальгін з димедролом</i>	Анальгін – це лікарський препарат, який є похідним піразолону і випускається в кількох фармацевтичних формах. Препарату притаманна жарознижувальна, а також знеболювальна дія. Що стосується димедролу, то засіб наділений як протизапальною, так і седативною, а також антигістамінною дією. Потрапляючи в організм людини, обидва препарати дуже швидко всмоктуються і поширюються по всьому організму. Виводяться вони з людського організму при сечовипусканні. Ефект їхнього лікувального впливу зберігається протягом п'яти – шести годин. У більшості випадків поєднання лікарських препаратів використовується в боротьбі з гарячковими явищами, які виникають у результаті наявності в організмі хворого якогось запального або інфекційного захворювання. Анальгін з димедролом можуть бути призначені і при ниркових або печінкових кольках, травматичних ураженнях, опіках, невралгії та міалгії. Досить часто не обходиться без допомоги анальгину з димедролом і при головних болях, а також зубних болях, больових відчуттях, які виникають у післяопераційний період.	Analgin and diphenhydramine

Відповідник мнемоніки – явище туманне, як квітка папороті, але для перекладача існує два шляхи подолання такої проблемної ситуації, залежно від аудиторії та тематики виступу чи тексту перекладу абревіатуру можна залишити в автентичному вигляді ABCDEs або зробити дескриптивний переклад: *A = Асиметрія*: Плями не виглядають однаково з обох боків. *B = Кордон*: Розмитий з нерівними краями. *C = Колір*: Пухлина має більше одного відтінку. *D = діаметр*: більше, ніж ластик олівця. *E = Висота*: Пляма випукла. Наступне усичення-абревіатура представляє медичний жаргон *Галочка з Фенечкою – галоперидол з феназепамом*, єдине правильне рішення перекладача у цьому разі – інтерпретація методом розшифрування та пошуком еквівалента.

Таблиця 6

Жаргонізм українського медичного дискурсу

Абревіатура з розшифровкою	Коментар	Переклад
<i>Галочка з Фенечкою – галоперидол з феназепамом</i>	Феназепам і галоперидол – препарати різних фармакологічних груп і володіють різними фармакологічними властивостями. Їх часто використовують разом для взаємного посилення корисних ефектів.	<i>Phenazepam and haloperidol</i>

У дослідженні економії мовних одиниць було поставлене завдання розглянути приклади мнемонічної абревіатури українськомовного та англomовного медичного дискурсу, можна зробити висновок, що у проаналізованому фактичному матеріалі (200 одиниць) мнемоніка діє в мові перекладу, зберігаючи мову і абревіатуру перекладу, або повністю втрачає свою

мнемонічність, набуваючи ознак експлікованого значення терміна медичного дискурсу. Було доведено ефективність запропонованих автором мнемотехнічних прийомів запам'ятовування медичної абрєвіатури та складність її інтерпретації перекладачем. Результати будуть використані для впорядкування стратегій перекладу абрєвтур.

Література

1. Акулєнко В. В. Інтернаціональні елементи у словниковому складі мови / В. В. Акулєнко // Мовознавство. – 1973. – № 5. – С. 20–25.
2. Алексєєва Л. М. Медицинский дискурс. Теоретические основы и принципы анализа / Л. М. Алексєєва, С. Л. Мишланова. – Пермь : Изд-во Перм. ун-та, 2002. – 200 с.
3. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка / И. В. Арнольд. – Ленинград : Просвещение, 1973. – 303 с.
4. Архангельский С. И. Учебный процесс в высшей школе, его закономерные основы и методы : учебно-методическое пособие / С. И. Архангельский. – Москва : Высшая школа, 1980. – 368 с.
5. Гальперин П. Я. Введение в психологию / П. Я. Гальперин. – Москва : Книжный дом “Университет”, 1999. – 322 с.
6. Гиппенрейтер Ю. Б. Психология памяти / Ю. Б. Гиппенрейтер, В. Л. Романова. – М. : ЧеРо, 2002. – 89 с.
7. Зиганов М. Мнемотехніка. Запам'ятовування на основі візуального мислення / М. Зиганов, В. Козаренко. – К. : Школа раціонального читання, 2001. – 304 с.
8. Зубова Л. Ю. Английские медицинские аббревиатуры как часть профессиональной языковой картины мира: на фоне их русских и французских аналогов: дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Людмила Юрьевна Зубова. – Воронеж, 2009. – 244 с.
9. Клименко Н. Ф. Абрєвіатура / Н. Ф. Клименко // Українська мова : [енциклопедія / редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко (співголови), М. П. Зяблюк та ін.]. – К. : Українська енциклопедія, 2000. — С. 7–8.
10. Климович С. М. Структурні типи абрєвтур української мови [Електронний ресурс] / Світлана Миколаївна Климович // Херсон – Режим доступу: http://linguistics.kspu.edu/webfm_send/1634.
11. Петрова М. Н. Комплексний підхід к изучению подагры в медицинском институте [Електронний ресурс] / М. Н. Петрова – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/kompleksnyu-podhod-k-izucheniyu-podagry-v-meditsinskom-institute>
12. Сєліванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О. О. Сєліванова. – Полтава : Довкілля. – К., 2006. – 716 с.
13. Теркулов В. І. Про статус абрєвтур / В. І. Теркулов // Наукові праці. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2007. – Т. 67. Вип. 54 : Філологія. – С. 78–82.
14. Хомутова Т. Н. Научные парадигмы в лингвистике // Вестник Челябинского государственного университета. – Челябинск : ЧГУ, 2009. – С. 143.
15. Cardiac tamponade [Online] // the A.D.A.M.. – 2014. – Access Mode: <https://www.nlm.nih.gov/medlineplus/ency/article/000194.htm>.
16. Cyberleninka [Online]. – 2015. – Access Mode: <http://cyberleninka.ru>
17. Dwight T. W. Mnemonics: or, The new science of artificial memory; explained in its application to the study of numbers, the sciences, and to useful occupations of life, whereby the natural memory is greatly assisted and strenghtened ... / Theodore William Dwight. – New York, 1844.
18. Friedman C. A study of abbreviations in the UMLS [Online] / Carol Friedman // Graduate School and University Center. – 2015. – Access Mode: http://www.researchgate.net/publication/11535502_A_study_of_abbreviations_in_the_UMLS.
19. Jules J. Berman. A Long Review of Short Terms Archives of Pathology and Laboratory Medicine [Online] / Jules J. Berman. – 2004. – Access Mode: <http://www.julesberman.info/abb1.htm>.

20. Moss G. Nomenclature of Retinoids [Online] / G. P. Moss. – 1981. – Режим доступу: <http://www.chem.qmul.ac.uk/iupac/misc/ret.html#p11>.
21. Oxford Medical Education [Online] – Access Mode: <http://www.oxfordmedicaleducation.com/medical-mnemonics/pharmacology-mnemonics/>.
22. Pilot experiment [Online] // the free dictionary. – 2007. – Access Mode: [http://encyclopedia.thefreedictionary.com/Pilot+\(experiment\)#cite_note-1](http://encyclopedia.thefreedictionary.com/Pilot+(experiment)#cite_note-1).
23. Riesenberг L. A. Systematic review of handoff mnemonics literature / L. A. Riesenberг, J. Leitzsch, B.W. Little // Am J Med Qual. – 2009. – Vol. 24. – P. 196–204.